

SKUTECZNOŚĆ STOSOWANIA ŚRODKA WYCHOWAWCZEGO W POSTACI NADZORU KURATORA SĄDOWEGO WOBEC NIELETNICH ZGROŻONYCH DEMORALIZACJĄ

EWA PAWLIKOWSKA – ADAMCZAK
kurator specjalista
Sądu Rejonowego w Trzciance

Olsztyn, 21-22 września 2011 r.

Występują kategorie nadzorów nad nieletnimi ,które zostały uregulowane w następujących aktach prawnych :

- Jako środek tymczasowy (art.26 i art. 74 par.2 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich),
- Jako środek samoistny (art.6 ust. 5 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich ,art. 10 par.4 Kodeksu Karnego ,art.5 par.2 kodeksu karnego skarbowego)
- Jako środek „probacyjny” w przypadku zawieszenia umieszczenia w zakładzie poprawczym (art. 11 par.2 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich),w przypadku warunkowego zwolnienia (art. 87 par.2 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich),w przypadku warunkowego odstąpienia od umieszczenia w zakładzie poprawczym (art.88 par.2 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich)

Tryb wykonywania tych nadzorów został określony przez Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 roku , w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych (par. 2-5)

Nadzory wykonywane przez kuratorów rodzinnych i dla
nieletnich w
Sądzie Okręgowym w Poznaniu :

Rok	Nadzory wykonywane przez kuratorów – Opm,Alk,Nw	Nadzory nad nieletnimi
2007	13 216	3066
2008	13 522	3213
2009	9 458	3200
2010	9 524	3083
I półrocze 2011	9 740	3211

Wnioski składane przez kuratorów rodzinnych i dla nieletnich w Sądzie Okręgowym w Poznaniu

rok	o uchylenie środka	uwzględnione	zmianę środka	uwzględnione	inne	uwzględnione
2007	752	696	155	118	433	417
2008	825	765	174	114	497	478
2009	849	745	193	120	447	433
2010	915	807	172	78	235	194
2011 –do 30.06	474	343	138	59	94	51

Case management dla nieletnich

W pracy z nieletnimi realizujemy nowoczesne podejście do resocjalizacji bazujące na paradygmacie integracji ,który jest subiektywny dla każdego człowieka, oparty na jego doświadczeniach i kompetencjach ,natomiast nie istnieje w kategorii rozwiązań prawno –systemowych .

Resocjalizacje w większości przypadków rozumiemy jako zasadzająca się na aksjomacie inkluzji społecznej ,a nie wykluczenia ,tworzenia możliwości a nie ich ograniczania .

Dążymy by resocjalizacja miała charakter pomagania nakierowanego na przełamywanie stygmatyzacji oraz na wychodzenie z kryzysu .

Tak rozumiana resocjalizacje realizujemy w oparciu o planowe działania z wykorzystaniem zasobów instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych środowisk społecznych ,więc pracujemy na poziomie zarządzania przypadkiem ,czyli case management.

Indywidualany plan resocjalizacyjny = wielopłaszczyznowa diagnoza

realizowana w nurcie empatii poznawczej i emocjonalnej

- Diagnoza rozwinięta z jej elementami cząstkowymi :
 1. Diagnoza identyfikacyjna
 2. Diagnoza genetyczna
 3. Diagnoza znaczenia
 4. Diagnoza fazy
 5. Diagnoza prognostyczna

Elementy modelu indywidualnego planu korekcyjno – resocjalizacyjnego

- Problem : jak jest obecnie
- Cel : jak powinno być ,do czego dążymy
- Zadania : co trzeba zrobić
- Wykonawcy : kto wykonuje zadania
- Metodyka i strategie : w jaki sposób wykonać zadania
- Czas realizacji : kiedy cel ma zostać osiągnięty

Planując działania naprawcze w każdym, indywidualnym przypadku należy uwypuklić sprawę kompetentnego podejścia do realizacji poszczególnych zadań. Opierając działania na współpracy z kompetentnymi przedstawicielami instytucji pomocowych istotnych w zakresie realizacji planu pracy dążymy do zarządzania przypadkiem. Za D.Lalakiem „Teoretyczny i praktyczny sens metody indywidualnych przypadków”(Pedagogika społeczna, Warszawa, Żak, 1995) zarządzenie przypadkiem ma być strategią koordynacji usług, świadczeń i możliwości dostosowaną do poziomu klienta. Kurator pracujący z nieletnim prowadzi działania resocjalizacyjne na poziomie działań bezpośrednich z nieletnim, ale także jest swoistym menadżerem i reprezentantem nieletniego w aspekcie działań pośrednich. Menadżerskie działania kuratora odnoszą się do zarządzania zasobami środowiska lokalnego, instytucji, celem przedstawienia nieletniemu oferty jako atrakcyjnej i nastawionej na realizację jego potrzeb i ról.

Zarządzanie przypadkiem jako strategia koordynacji usług na przykładzie dobrych praktyk – nadzór kuratora nad nieletnim z wykorzystaniem ofert instytucji pomocowych na terenie miasta Czarnków

SZKOŁY

- pedagog
- psycholog

OŚRODEK PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

- świetlica socjoterapeutyczna
- szkoła dla rodziców

Nieletni

POLICJA

- niebieski przewodnik
- działania dzielnicowego

Monitoring działań i korekta planu podczas spotkań zespołu ds. dziecka(nieletniego) 1 raz na 3 miesiące

Świetlica socjoterapeutyczna „PRZYLESIE”

Zajęcia w świetlicy odbywają się 5 razy w tygodniu: od poniedziałku do czwartku oraz w soboty. Dodatkowo, w każdy piątek, wychowawcy pełnią dyżur w celu sprawowania opieki nad dziećmi, których rodzice uczestniczą w mityngu grupy AA, prowadzą rozmowy indywidualne z wychowankami.

Zajęcia realizowane są poprzez wykorzystanie odpowiednich dla wieku uczestników form pracy:

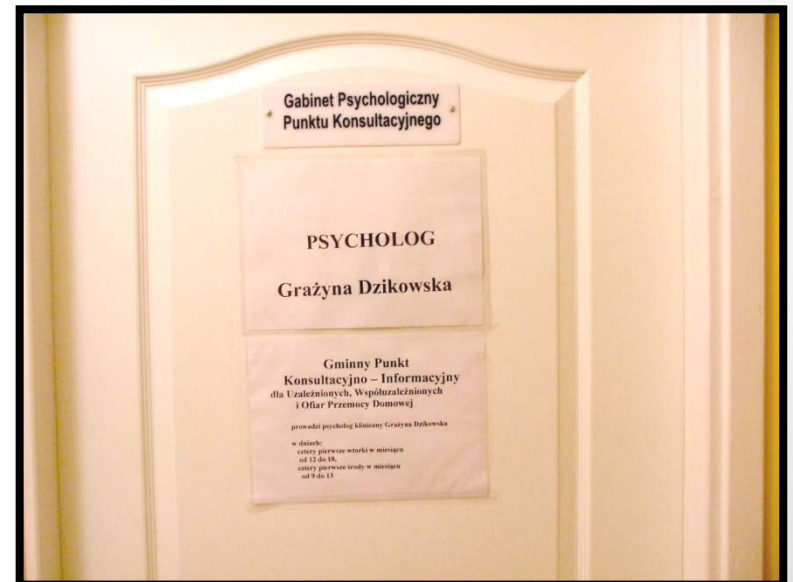
- w grupie młodszej – konkursów, gier, rysunków, zabaw umysłowych i ruchowych, opartych o specjalnie dobrane i zweryfikowane scenariusze zajęć socjoterapeutycznych,
- w grupie starszej – dyskusji, wolnych skojarzeń, burzy mózgów, niedokończonych zadań, dramy.

W swojej pracy z wychowankami świetlicy wychowawcy pomagają poznawać zachowania asertywne, uczą jak przezwyciężać trudności w kontaktach z nauczycielami, dorosłymi i rówieśnikami, jak budować dobre relacje z dorosłymi i radzić sobie ze stresem, jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty, kształtują i rozwijają umiejętności myślenia o sobie w kategoriach pozytywnych, wspomagają dzieci w rozwoju umiejętności interpersonalnych

Ośrodek Profilaktyki i Promocji Zdrowia

Na terenie ośrodka funkcjonuje „szkoła dla rodziców”.

Konferencje metodyczne w Czarnkowie

Od stycznia 2004 roku w salach Ratusza Miejskiego mają miejsce corocznie konferencje metodyczno naukowe, których celem jest poznanie kompetencji instytucji ustawowo zobligowanych do rozwiązywania problemów społecznych, poznanie nowatorskich metod działań podejmowanych przez przedstawicieli instytucji, inicjowanie świadomych, celowych oddziaływań środowiska lokalnego w zakresie zdiagnozowanych problemów społecznych.

Rola i wpływ konferencji naukowo metodycznych na efektywność prowadzonych nadzorów wobec nieletnich:

- podnoszenie świadomości decydentów środowiska lokalnego w zakresie tworzenia pomocy specjalistycznej dla nieletnich
- tworzenie faktycznej oferty pomocy dla nieletnich

Jak uniknąć zatarcia i stagnacji podczas realizacji planu resocjalizacyjnego?

Powodzenie pedagogiczne jest antycypowane gdy właściwa osoba stosuje odpowiednią strategię wobec właściwej osoby we właściwej sytuacji. Jak wskazuje A. Bałandynowicz („Integracja społeczna wychowanków schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych na poziomie płaszczyzny zawodowej i społecznej”) każdy praktyk powinien stanąć w obliczu pytania czy jego działanie jest uczciwe, pomocne i użyteczne społecznie, ponieważ specjalista to człowiek który potrafi przełożyć zasady na pewne normy stosowane.

Działania w zakresie właściwego doboru kadry kuratorskiej :

- aplikacja kuratorska – trwa rok, jest na bardzo wysokim poziomie merytorycznym, ze szczególną dbałością Kuratora Okręgowego o praktyczne przygotowanie kuratorów
- egzamin na stanowisko kuratora
- okresowe kontrole merytoryczne pracy kuratorów zawodowych

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kuratorów pionu rodzinnego :

- obowiązek i zarazem wysoka świadomość zasadności i celowości szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe kuratorów sądowych